

bijlage 1

PRI O	Project	Deelproject	(Globale) raming investering / incidentele kosten ex BTW	Structurel e lasten	Fasering besluitvorming
1	Organisatie	Projectmanagement	€ 95.000/ jr. tot 2026		Januari 2022
1		Subsidiodeskundige	€ 50.000		Januari 2022
1		Communicatie / financieel control		--	
1	Verbouwing /restauratie	Verbouwing/restauratie	€11.600.000		Januari 2022
1	Fiscale risico-voorziening agv kostenverhogende btw		€ 250.000		Januari 2022
4		Voorziening en aankleding	€ 1.110.000		2024
1	Tijdelijke voorziening / kosten uitplaatsen functies	Kosten verhuizing SAD	€ 10.000		Januari 2022
2		Tijdelijke raads- en commissievergaderingen	€ 45.000	PM	september 2022
2		Alternatief gemeentearchief	€ 20.000	€ 79.000	September 2022
2		Uitplaatsen / opslag brandweermuseum	€ 20.000 + € 15.000/jr tot 2026		September 2022
2		College, griffie en medewerkers	PM		september 2022
2		kunstcollectie	€ 15.000/jr. tot 2026		september 2022
2	Afronding Park	Beveiliging en aanlichten	€ 115.000		September 2022
4		Moestuin en moestuinmuur	€ 513.000		2025
3		Prinsesstuin	€ 380.000		2023
3		Cementrustieke bruggen	€ 425.000		2023
3		Leeuwen en de Strijdersbeelden	€ 287.000		2023
	totaal		€15.325.000	€79.000	

Project	Deelproject	Onderzoekskosten	Structurel e lasten	Fasering besluitvorming
Onderzoek gemeentewinkel /werf	Kredietaanvraag; Onderzoek, coördinatie en governance	€100.000		Januari 2022

Gemeentewinkel plus	Bepalen van programma van eisen (KCC + ondersteunende eenheden + politie + museum + archief ????)			December 2022
	Locatiekeuze en consequenties			2023
	verhuizing		PM	2026
gemeentewerf	Programma van eisen + Locatiestudie			December 2022
	verhuizing		PM	PM
Verkoop	(deel) gemeentekantoor			2026
	werf			2025
	V.Heeckerenhuis			2026

Argumenten voor restauratie overige onderdelen Buitenplaats De Paauw

1. Voor de voorzieningen en de aankleding (gordijnen, pantry's en kroonluchters e.d.) conform bijlage 2 van het investeringsplan in 2024 een krediet beschikbaar te stellen van €1.110.000;
2. Voor de noodzakelijke tijdelijke voorzieningen en verhuizing van de raads- en commissievergaderingen in 2023 een budget (incidenteel) beschikbaar te stellen van €45.000 ten laste van de reserve 'grote projecten';
3. voor het gemeentearchief het onderbrengen bij het regionaal archief nader te onderzoeken:
 - voor de verhuizing in 2023 budget (incidenteel) beschikbaar te stellen van €20.000 ten laste van de reserve 'grote projecten';
 - voor het beheer/ onderkomen de jaarlasten ad €78.300 te verwerken in de MJB2023-2026 via Kadernota 2023;
4. Voor het uitplaatsen van het brandweermuseum en opslag kunstcollectie in 2023:
 - een budget (incidenteel) van €20.000 beschikbaar te stellen voor de verhuizing ten laste van de reserve 'grote projecten'
 - de (tijdelijke) jaarlasten voor opslag ad €30.000 gedurende 3 jaar op te nemen in de MJB 2023-2026 Wassenaar via Kadernota 2023;
5. Voor een historisch verantwoorde herinrichting van de Prinsesstuin conform scenario 4 van het bijgevoegde herstelplan Prinsesstuin een krediet beschikbaar te stellen ad €380.000;
6. Voor de restauratie van de tuinornamenten zoals benoemd in argument 8.2 van dit voorstel een krediet beschikbaar te stellen van €928.000;
7. Voor de aanleg van een parkeervoorziening in de vml. moestuin een krediet beschikbaar te stellen van €410.000;

argumenten:

1.1 Om nu een volledig beeld van de restauratie te geven is ook gekeken naar inrichtingskosten.

Om zo goed mogelijk een totaalbeeld te krijgen van de restauratie van De Paauw is verder gekeken dan alleen de bouwkundige onderdelen. De inrichtingskosten die beïnvloed worden door keuzes uit de restauratie zijn berekend. Dit betekent bijvoorbeeld dat stoffering en verlichting weer in overeenstemming wordt gebracht met de restauratiestatus van de ruimtes. Door het loket van de bodes te saneren zal er een alternatief geboden moeten worden. Hiervoor is een berekening gemaakt die is opgenomen in hoofdstuk 6 van het Investeringsplan (bijlage 2).

1.2 Voor de keuken is nog een PM post geraamd.

Voor de (Horeca)keuken is nog een PM-post geraamd. In overleg met de sector moet bepaald wat voor keuken is gewenst c.q. noodzakelijk is voor het exploiteren van de gewenste voorziening. De investering van een dergelijke voorziening zal verrekend moeten worden met de verhuur aan de exploitant. Zie ook kanttekening 1.1. Als het een keuken voor de medewerkers wordt, is vooralsnog rekening gehouden met een inrichting waar de medewerkers zelfvoorzienend gezamenlijk hun lunch kunnen klaarmaken en nuttigen.

2.1 De raadsvergaderingen en commissievergaderingen zullen gedurende de verbouwing elders ondergebracht worden.

De zoektocht naar tijdelijke alternatieven voor het houden van raads- en commissievergaderingen is uitgegaan van twee belangrijke uitgangspunten.

- ten behoeve van een betere cohesie en daardoor betere besluitvorming blijft de raad fysiek vergaderen, ondanks het voornemen van het rijk om ook na de noodverordening digitale raadsvergaderingen mogelijk te maken;
- er wordt geen concessie gedaan aan de faciliteiten om als inwoner betrokken te zijn bij de politiek, waardoor de live-uitzendingen en een publieke tribune in stand moet blijven.

Binnen deze uitgangspunten blijven er drie hoofdrichtingen voor een alternatief:

- tijdelijk gebruik maken van de faciliteiten van Voorschoten;(nagenoeg) geen kosten;
- binnen de "eigen" gebouwen naar een tijdelijk alternatief zoeken; geen kosten;
- gebruik maken van een commerciële vergaderruimte; kosten prijspeil 2021 minimaal en met beperkt arrangement €40.000 per jaar.

De huur van vergadersysteem met camera's kost €184.000/ jaar. Daar kiezen we dus niet voor. Het bestaande systeem in de raadzaal is in 2023 financieel afgeschreven, maar verwacht wordt dat het in de tijdelijke situatie volstaat. In eigen accommodatie blijkt geen ruimte groot genoeg en beschikbaar om de raad onder te brengen.

Omdat tevens wordt verwacht liefs in eigen dorp te vergaderen, gedurende de jaren dat De Paauw niet beschikbaar is, valt de raadzaal in Voorschoten af. Met politie-eenheid Haaglanden zijn we in overleg om in het politiebureau een geschikte ruimte beschikbaar te stellen. Dit wordt gezien als de beste oplossing. Momenteel is de openbaarheid van de raadzaal nog een probleem in samenhang met de veiligheid van het bureau. Hierdoor trachten we infrastructurele oplossingen te vinden, waarvoor een bedrag van €20.000 nodig is. Samen met de noodzakelijke €20.000 verhuiskosten en €5.000 om een sterke wifverbinding aan te leggen die geschikt is voor het uitzenden van de vergaderingen komen de incidentele uitgave voor de verhuizing naar een vergaderzaal in het politiebureau op eenmalig €45.000. Een huurprijs is niet uit onderhandeld (PM).

3.1 Uit een inventarisatie voor het onderbrengen van het gemeentearchief blijkt het onderbrengen bij een regionaal archief het meest voordelig.

Voor het uitplaatsen van het archief is gekeken naar het onderbrengen van het archief in de regio, verbouwing van een bestaande locatie en nieuwbouw. De kapitaalslasten van beide laatste opties zijn respectievelijk €30.000/jr en €75.000/jr. In die beide gevallen moet rekening gehouden worden met (bestaande) personeelskosten (ad. €45.000/jr voor Wassenaar). Met de kosten voor de noodzakelijke klimaatbeheersing komen de jaarlasten hoger uit dan de lasten bij het onderbrengen van het Wassenaarse gemeentearchief bij het regionaal archief.

Het behoud van een gemeentearchief is wettelijk bepaald en Wassenaar beschikt over circa 525 (De Paauw) +150 (Joh.de Wittstr.) meter archief. Het regionale archief rekent €116/ meter (prijspeil 2021 excl. BTW). Het uitplaatsen van het archief past binnen de uitgangspunten om meer een regiegemeente te willen zijn. De jaarlasten voor het onderbrengen van het gemeentearchief zullen dan per 2023 verwerkt moeten worden in de begroting. Dit kan worden verrekend met de personeelslasten die (op termijn) afnemen.

Als de regio-variant wordt vastgesteld dan kan deze verder worden uitgewerkt. Momenteel wordt onderzocht of er daadwerkelijk ruimte is in het regionaal archief om het Wassenaarse archief te kunnen onderbrengen. Anders is een eigen voorziening verbouwen (in samenhang met de gemeentewinkel en/of een museumlocatie) second best.

4.1 Ook het brandweermuseum en de kunstcollectie moeten tijdelijk uit De Paauw.

Er is een inventarisatie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor het tijdelijk onderbrengen van het museum. Daarvoor is o.a. contact opgenomen met het nationale brandweermuseum in Hellevoetsluis. Deze heeft laten weten dat ze graag ruimte maken voor een tijdelijke tentoonstelling vanuit Wassenaar. De ruimte die ze gedurende circa 2 jaar kunnen vrijmaken is beperkt tot een oppervlakte van 12mtr x 2.50mtr. en 2.50mtr. hoog. Deze ruimte ligt in de kuiperij van het museum op de eerste verdieping. Dit houdt in dat nog een substantieel deel van de collectie in Wassenaar achterblijft. Voor de opslag van dat deel en de opslag van de kunstcollectie is een prijs opgevraagd. De kosten hiervoor zijn €30.000/ jaar. Omdat het onwaarschijnlijk is dat het museum na de renovatie terugkeert in De Paauw is ook gekeken naar een alternatieve locatie in Wassenaar. Er is gerekend met het huren van een ruimte van circa 300 m2 in de Langstraat. Vooralsnog zijn de huurlasten daarvoor €48.000/jaar. Dit laatste bedrag moet worden vermeerderd met de €15.000 voor de opslag van de kunstcollectie. Die blijft gelden en komt gezamenlijk neer op een jaarlast van €63.000. Het onderzoek naar een alternatieve locatie krijgt een vervolg en zal in samenhang met de dislocatie worden bekeken. In dit voorstel is nog uitgegaan van de uitleen van een beperkt gedeelte en opslag van de overige onderdelen van de collectie. Zie ook kanttekening 1.2.

5.1 Er is gezocht naar een herstelscenario voor de Prinsessetuin dat financieel, visueel en ensemble-gerelateerd haalbaar wordt geacht.

Met de restauratie van het park is de Prinsessetuin op PM blijven staan. Het was een van de meest bijzondere onderdelen van de tuinarhitectuur van De Paauw, maar ook het gedeelte dat het meeste schade heeft geleden. Inmiddels zijn meerdere herstelscenario's bekeken, waarbij het ivm kosten en beheer niet reëel werd geacht op de korte termijn een volledige reconstructie naar de situatie van de hoogtijdagen van Frederik en Louise te realiseren. Het handhaven van de bestaande situatie of het reconstrueren van de wederopbouwtuin wordt in verband met het rijke verleden niet voorgesteld. Met het herstel volgens scenario 4, waarbij de hoofdstructuur van de midnegentiende-eeuwse tuinaanleg wordt hersteld, uit de tuin afkomstige onderdelen worden teruggeplaatst en hersteld, en de verdwenen tuinornamenten worden gemarkeerd, menen de adviseurs een haalbare variant ontwikkeld te hebben. Zij zijn overtuigd van de ruimtelijke kwaliteit van scenario 4, waarmee een hoge belevingswaarde wordt gecreëerd. Daarnaast zit dit scenario een eventuele reconstructie op de langere termijn niet in de weg. Deze variant is als voorkeursscenario uit gewerkt. De mogelijke aanpak is voorgelegd aan de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Zij delen het enthousiasme voor dit herstel-scenario. Het herstel van de Prinsessetuin volgens dit scenario 4 is begroot op €380.000.

6.1 De allure van De Paauw wordt mede bepaald door de ornamenten in de tuin. Voorgesteld wordt daarvan de belangrijkste onderdelen in het herstelplan op te nemen.

Ook de tuinornamenten zijn onderzocht op restauratiebehoefte. Immers bepaalde onderdelen zoals bijvoorbeeld 'de leeuwen' worden gezien als wezenlijk onderdeel van De Paauw en de monumentale waarden. Het herstel van alle nog aanwezige waarden komt op een investering van €2.217.014 (zie bijlage 2; hoofdstuk 7). De vraag is of alle ornamenten teruggebracht moeten worden. Het zijn immers kwetsbare elementen in een openbaar park. Voorgesteld wordt af te zien van het terugbrengen van onderdelen die geheel zijn verdwenen. Ook de aanpak van de pergola naast de kwekerij is niet opgenomen in deze kredietaanvraag. Evenals het herstel van het beeld Victoria. De originele plek van dit beeld is namelijk niet in bezit van de gemeente. Wel wordt rekening gehouden met het herstel

van de moestuinmuur, omdat daar nu de parkeervoorziening is voorzien. Dan lijkt het verstandig om dat gedeelte van het park geheel aan te pakken.

Enkele (cementrustieke) bruggen zijn bij de restauratie van het park aan het licht gekomen. Sowieso zullen de bruggetjes een onderhoudsbeurt moeten ondergaan om de veiligheid op langere termijn te waarborgen. Bij dit onderhoud houden we rekening met herstel van de cultuurhistorische waarden. De restauratie van die bruggen levert samen met de kademuur al een kostenpost van ruim €400.000.

Als laatste is nagedacht over het aanlichten van het monument. Nu de restauratie van de buitenzijde een feit is, zou dit icoon van Wassenaar in de schijnwerpers mogen staan. Voor een zorgvuldige en hufterproof systeem van aanlichten wordt rekening gehouden met een investering van meer dan €100.000.

7.2 Voor de restauratie van de ornamenten is aanvullend nog een investering nodig van €928.000.

Er is voor gekozen om een goed beeld van de restauratie van de gehele buitenplaats aan u te presenteren. Dit betekent dat de Leeuwen, de strijders, de cementrustieke bruggetjes, de moestuinmuur en het aanlichten van het pand zijn opgenomen in dit voornemen om De Paauw te herstellen. De kosten voor deze items zijn in deze kredietaanvraag verwerkt. Let wel de vazen die onderdeel uitmaken van het zogenaamde Beukenlaantje naar de Prinsessetuin zijn opgenomen in het herstelplan, scenario 4 van de Prinsessetuin. In dit voorstel is afgezien van het herstel van de vazen die (naast het Beukenlaantje) op diverse plekken het park sierden. Ook is niet opgenomen het herstel van het beeld Viktoria en de pergola. Een dergelijke keuze leidt tot een investering van €928.000.

8.1 Bij de behandeling van het herstel park is aangegeven dat het parkeren op de moestuin opgelost kan/moet worden.

De restauratie van het park is al eerder aan de orde geweest en momenteel min of meer afgerond. Behoudens de Prinsessetuin resteert wat inboetwerk en enkele bruggetjes. Waar bij de restauratie ook vanuit gegaan is, was het verplaatsen van de parkeervoorziening. In afwachting van een besluit over de toekomst van de buitenplaats is het parkeergedeelte niet uitgewerkt. Nu helder is dat de gemeente de buitenplaats in bezit houdt en het raadhuis ontwikkelt tot een bestuurscentrum zonder uitbreiding, kan ook de parkeervoorziening worden aangepakt. In hoofdlijnen houdt dit in dat de huidige beperkte functie van de kwekerij verhuist naar de moestuin aan de Paauwlaan, de moestuin ten noorden van De Paauw wordt ingericht als parkeervoorziening en de parkeerstrook langs de oprijlaan (Raadhuislaan) wordt gesaneerd. Hierdoor ontstaat een heldere logistiek voor de auto's waardoor de auto's niet meer door het halve park gaan rijden. Tevens wordt de fietsenstalling opgeknapt, oplaadplekken aangelegd en krijgen de vuilcontainers een nieuwe plek op de moestuin. Voor de herinrichting is een krediet begroot van €410.000.

**Bijlagen zoals deze zijn bijgevoegd bij het memo dat is besproken in de commissie
Fysieke Leefomgeving van 1 december 2021**

Bijlage 4: Notitie Uitplaatsing Archieven

Bijlage 5: Collectie brandweermuseum en overige Kunst

Bijlage 6: Notitie herstelscenario Prinsessetuin Buitenplaats De Paauw

Bijlage 7: Ontwerp en berekening parkeervoorziening in moestuin

Bijlage 10; Buitenplaats De Paauw, tuinornamenten en sculpturen